

ZADNJA IZMENA

Irvine Welsh

Gledata vlakce?
(odlomek iz romana)

Kozarec

Problem z Begbiejem je bil ... ma, z Begbiejem je bilo velik problemov. Ena taka najbolj problematična zadeva je bila to, da se v njegovi družbi nekak nisi mogu sprostit, še sploh ko ga je mel nekej v riti. Men se je zmerom zdel, da je bila že čist majhna sprememba v tem, kako te ta pizdun dojema, zadost za to, da bi se tvoj status spremenu iz blaznega frenda v ubozga preganjanca. Fora je bila v tem, da si se moru ob njem zabavat, ne da bi mu preveč očitno lezu v rit.

Pa še tako je bil vsak očiten nespoštovanje dovoljen sam v točno določenih mejah. Folk, ki ga ni poznal, teh mej sploh ne bi opazu, si jih pa hitr začutu čist intuitiven. Še pol so se pravila stalno spreminjala skupej s tem, kako je bil kurc razpoložen. Bit prijatu z Begbiejem je bila idealna priprava za zvezo z žensko. Nauču te je bit dozeten za družga, za to, kako se spreminjajo njegove potrebe. Kadar sem bil s kakšno punco, sem se ponavad obnašal čist enako, na en tak diskretno kao zadovoljen način. Vsej neki časa.

Begbie pa jaz sva bila povabljena na Gibbotov 21. rojstni dan. Bila je uradna zadeva z vabili, s partnerji. Jaz sem vzel Hazel, Begbie pa svojo pičko, June. June je bila noseča, ampak se je ni videl. Dobil smo se v lokalu na Rose Streetu, kar je bila Begbiejeva ideja. Sam budale, drkači pa turisti sploh stopijo na Rose Street.

Hazel pa jaz sva mela en čuden odnos. Hodila sva zdej skupej pa

spet narazen že kakšna štiri leta. Imela sva nekšen sporazum, da ko sem jaz na drogah, ona preprost zgine. Hazel se mota okol mene zato, ker je glih tako v kurcu kot jaz, samo namest da bi to sprejela, vse skupej taji. Pri njej je stvar v seksu, ne v drogah. Hazel pa jaz bolj redko seksava. To pa zato, ker sem jaz ponavad preveč zadet, da bi se mi dal, ona je pa frigidna. Pravijo, da frigidne ženske sploh ne obstajajo, sam nesposobni moški. To je še kar res, in jaz bi bil čisto sigurno ta zadnji kurc na svetu, ki bi se kej hvalu na tem področju – vse tone drog, ki sem jih požrl, čist dovolj povejo.

Fora je v tem, da je Hazel, ko je bila čist majhna, dol dal njen foter. To mi je povedala enkrat, ko je bila res čist zadeta. Jaz je nisem mogel kej dost pomagat, ker sem bil glih tako čist zadet. Ko sem hotu, da bi mi o tem kej povedala kdej poznej, ni hotela. In potem je bilo vsakič sam še čista katastrofa. Najin seksualen življenje je tako zmerom bil. Zmerom jo je bilo treba pregovarjat celo večnost, preden je pustila, da sem jo nategnil. In potem je bila zmerom vsa napeta, grabila je za modroc pa škripala z zobmi, medtem ko sem jaz delal, kar sem pač moral delat. Nazadnje sva čist preprost nehala. Bilo je tako, ko da bi fukal dilo za surfat. Njej tud ves šlatanje na tem svetu ne bi pomagu, da bi se sprostila. Sam še bolj napeta je bila, skor ji je bilo fizično slabo. Upam, da bo enkrat najdla nekoga, ki jo bo zadovolju. Vsekakor, Hazel pa jaz sva mela tak čuden dogovor. En družga sva uporabljala za družabne zadeve, v bistvu se da to samo tako opisat, da sva na zunej zgedala bolj normalna. Super kamuflaža za njeno frigidnost pa za mojo narkomansko impotenco. Mat pa foter sta jo mela ful rada, mela sta jo za svojo potencialno snaho. Če bi sam vedela. No, poklicu sem Hazel, da bi šla tist večer z mano; dva odfukanca na kupu.

Begunc ga je tankal, še preden smo se dobil. Zrihtan v obleki je zgedal nekam povaljan pa nevaren, koker kakšen razbijač, tetoverska tinta mu je izpod manšet pa ovratnika rinila po vratu pa po rokah. Ziher sem, da njegove tetovaže rinejo ven pod luč, ker mu zamerijo, da jih pokriva.

- Kva je zdej, Rent Boy, kurba, glasno zaškripa. Obzirnost mu res nikol ni bila močna točka. Kako s kej, bejba? reče prot Hazel. – Kva sta zrihtana! A vidiš tegale kurca? pokaže name. – Stil, reče nekam skrivnostno. Potem še mal razširi izjavo. – To ti je en brezveznik; am-

pak ma stil. Ma šarm. Klasa. Tukej se ne razlikuje kej dost od mene.

Begbie si pri svojih frendih stalno izmišlja razne lastnosti, pol pa si jih brez sramu pripiše seb.

Hazel pa June, ki se niso glih najbolj poznale, so bile dost pametne, da ste se začele pogovarjat med sabo, mene pa sta pustile Beguncu, Generalu Francu. Ugotovu sem, da je bilo že kar nekej cajta, odkar sem ga nazadnje pil z Begbiejem sam, brez drugih frendov, pri katerih se da mal oddahnit. Bit z njim sam je naporna zadeva.

Begbie hoče pritegnit mojo pozornost, zato mi zabije komolec v rebra s tako silo, da bi se lahko to razumel tud kot napad, če ne bi bila frenda. Pol mi začne pripovedovat o nekšnem ubitačno nasilnem videu, ki ga je glihkar gledu. Begunc pri takih stvareh insistira, da je treba celo stvar odglumit v živo, pa zato na men nakazuje vse karate udarce, davljenje, štihanje itd. Njegov opis filma traja dvakrat toliko kot sam film. Jutr bom zihher ves plav, pa sploh še našgan nisem.

Pijemo za mizo na balkonu, tako da takoj opazimo bando norcev, ki pride noter v nabasano sobo spodi. Prihrumijo noter, totalno glasni pa agresivni.

Sovražim take kurce. Kurce koker Begbie. Kurce, ki za hobi z bejzboljskimi palcami prefukajo vsazga, ki je drugačen: Pakistance, pedre, vse po vrst. Pofukani abervezniki v deželi aberveznikov. Nima veze krivit Angležev, ker so nas koloniziral. Jaz sploh ne sovražim Angležev. Oni so sam drkači. Drkači so nas koloniziral. Mi si nismo mogli niti izbrat kakšne spodobne, krepke, zdrave kulture, da bi nas kolonizirala. Ne. Nam vladajo polizane riti. Kaj smo potem mi? Poden od podna, drek na tej zemlji. Najbolj zajeban, ritolizniški, bedni, patetičen govno, kar je kdej priletu na obličje tega stvarstva. Jaz ne sovražim Angležev. Oni sam probavajo shajat s svojim lastnim sranjem. Jaz sovražim Škote.

Begbie naklada o Julie Mathieson, za katero je včasih noru. Julie ga je zmerom sovražila. Jaz sem mel Julie res rad, mogoče glih zato. Bila je res v redu človek. Mela je froca, ko je bila HIV-pozitivna, ampak otrok je bil zdrav, hvala kurcu. Bolnica je poslala Julie s frocem domov, z dvema tipoma, ki sta bila oblečena v nekšne kao protiradioaktivne skafandre — čelade pa to, kompletno. To je bilo enkrat leta 1985. Mel je predvidljive posledice. Sosedje so to videl, pošizil pa ji

zažgal hišo. Ko maš štampelj, da si HIV-pozitiven, si v kurcu. Posebej punca, ki živi sama. Zajebaval so jo non stop. Nazadnje je mela živčen zlom, tako da jo je z njenim zjebanim imunskim sistemom aids pobral en dva tri.

Julie je umrla okrog zadnjega božiča. Ni mi ratal prit na pogreb. Ležu sem v lastnem kozlanju na modrocu v Spudovem fletu, preveč zadet, da bi lahko mrdnu. Bilo je škoda, ker sva bila z Julie dobra frenda. Nikol nisva fukala al kej tazga. Oba sva mislila, da bi to preveč spremenil stvari, koker je to ponavad v moško-ženskih prijateljstvih. Seks jih na splošno spremeni v dejanska razmerja al pa jih konča. Po fuku greš naprej al nazaj, težko pa je ohraniti status quo. Julie je zgledala res dobro, ko je začela jemati drogo. Z večino punc je tako. Zgleda, da droga iz njih spravi ven najboljše, kar majo. Zmerom se zdi, da daje, preden vzame nazaj, in to z obrestmi.

Begbiejev epitaf za Julie je: Totalna potrata dobrega komada od pičke.

Komej se zadržujem, da mu ne rečem, kakšna potrata metka v glavo bi bil on. Trudim se, da se ne bi videlo, kako sem razpizden, nič ne bi dosegu razen tega, da mi razbije gobec. Spravim se po štengah dol, da bi prinesu novo rundo.

Tiste razbijaške pizde so pri šanku, suvajo eden družga pa še vse druge kurce okrog sebe. Čakat na postrežbo je čista mora. Neksen živ mozaik iz brazgotin pa tetoverske tinte, menda se za njim skriva nekšen pizdun, se dere: DUPLO VODKO PA KOKAKOLO! JEBEMU MATER, DEJ MI DVOJNO VODKO PA KOKAKOLO, KURBA! na nervoznega kelnerja. Jaz se osredotočam na flaše viskija na polici pa se trudim, kolikor se le da, da se s tem kurcem ne bi srečal z očmi. Sam zdi se, ko da majo moje oči svojo čist neodvisno voljo, neprostovoljno se oziram na njegovo stran. Faca mi postaja vse bolj rdeča pa me že kar zbada, ko da pričakuje pest al pa flašo. Te pizduni so totalka premaknjeni, norci najvišjega ranga.

Pijačo odnesem nazaj gor, najprej štamperle za ženske, potem krigele.

Pol se pa zgodi tisto.

Vse kar sem jaz naredu, je bilo to, da sem postavu krigel eksporta pred Begbieja. Ta naredi iz nje en požirek; potem pa zabriše ta prazen

krigel od prejšnjega pira direkt dol z balkona, kar tako brezbrizno, ležerno. Bil je eden od tistih debelih kriglov z ročajam, s kotičkom očesa ga lahko vidim, kako se rola skozi zrak. Pogledam v Begbija, ta se nasmehne, medtem kot Hazel in June zgledata zmedene, na njihovih facah lahko vidim svoj lasten presran občutek.

Krigel trešč tistemu razbijaču na glavo, da se mu kar odpre, sam tip pa pogrne na kolena. Tipovi frendi se postavijo v borbene poze, eden od njih skoči k eni drugi mizi in pribije nekšnega nedolžnega jadrnika čez gobec. Drug zalep enega kurca, ki nosi taso s kozarci.

Begbie je že na nogah pa dirka dol po štengah. Že je v sredini parterja.

- TIPA SO S KRIGLOM! DA MI NOBEN KURC NE GRE VEN, DOKLER NA POGRUNTAM, KDO JE FUKNU TIST KRIGEL!

Pa laja komande na nedolžne pare, se dere navodila kelnerjem. Najboljša stvar je, te razbijaški kurci so padli na foro. - Ej, okej, kolega. Bomo že sami zrihtal, prav Dupli Vodkar s Kokakolo.

Jaz ne morem slišat, kva na to prav Begbie, ampak Dupli Vodkar zgleda impresioniran. Potem Begunc stop h kelnerju: TI KURBA! POKLIČ MI POLICIJO, PA TAKOJ!

- NE! NE! NE POLICIJE! zatul eden od tistih razbijaških norcev. Ti kurci majo očitno policijske kartoteke dolge kot rilec od slona. Bogi pizdun za šankom je ves pokakan pa nima pojma, kva nej zdej naredi.

Begbie stoji ves zravn, mišice v vratu ma napete. Z izbuljenimi očmi se šeta okol šanka pa po balkonu.

- KDO JE KEJ VIDU? STE VI, PIZDE, KEJ VIDEL? se zadere na skupino folka, murrayfieldovskih tipov à la srednja trgovska, ki so se že pokakali v hlače.

- Ne ... izdavi eden od tipov.

Usedem se pa rečem Hazel pa June, nej se ne premaknete z balkona. Begbie je zdej koker psihopatski detektiv v romanu Agathe Christie pa navzkrižno zaslišuje vsazga kurca. Zasral bo stvar; tako totalno očitno je. Jaz sem zdej zraven pa tiščim pofukano barsko brisačo tistemu razbijaču na razbito glavo, da bi mu ustavu kri. Kurbež sam nekej golči prot men, tako da ne vem, al mi izkazuje hvaležnost al pa me bo vsak čas zalepu čez gobec, ampak kar vztrajam.

Nek debeluhar iz skupine psihopatov gre čez k eni drugi skupini

folka pri šanku in spusti enemu od njih čelno. Cel plac gre v luft. Bejbe vreščijo, tipi grozijo, se suvajo in mlatijo, zrak je poln žvenketanja razbitih kozarcev.

Bela srajca od tega tipa je čist prepojena s krvjo, ko se priviram skoz telesa, da bi prišel nazaj gor po štengah k Hazel pa June. Nek kurc me zalepi čez eno stran face. Hvala Bogu sem ga nekak s kotičkom očesa napol vidu pa sem se še na cajt umaknu, tako da me ni zadel z vso močjo. Obrnem se, pa mi ta kurbež prav: Ajde, dej, pizda. Ajde, dej.

– Odjebi mi, budalo, pravim pa stresam z glavo. Ta kurba je že pripravljen, da me zalepi, ampak ga kolega zagrab za roko, hvala Bogu, ker nisem glih najbolj pripravljen. Kurba zgleda precej razbacan, razfukal bi me ko lubenico.

– Pust ga pri mir, Malky. Ta tipo nima nič zraven, prav njegov kolega, tako da lahko jaz vzvišeno odidem. Haze in June prideta po štengah dol z mano. Malky, moj napadalec, zdej mlati enga družga kurca. Na sredin sobe se je spraznila luknja, da lahko Haze pa June odmanevriram skoznjo do vrat.

– Paz na punce, kolega, pravim dvema tipoma, ki se bosta vsak čas sklofala, in eden od njiju skoč na ta družga, tako da lahko pridemo mim. Zunej pred lokalom na Rose Streetu Begbie pa še en pizdun, Dupli Vodkar, koker vidim, na vse pretege brcata enega jadrnika na pločniku.

– FRAANK! June spusti iz sebe krik, da sesirja kri. Hazel se umika od mene pa me vleče za roko.

– FRANCO! AJDE, DOST! zatulim pa ga zgrabim za roko. Mal se zaustav, da si ogleda svojo umetnino, mojo roko pa odrine. Obrne se pa me pogleda, tako da za trenutek že mislim, da me bo pribil na gobec. Zgleda, ko da me sploh ne vid, da me ne prepozna. Potem prav: Rents. Noben kurc se ne bo zajebavu s starim YLT-jevcem. To si morajo zapomnit, Rents. To si morajo zapomnit.

– Hvala, prijatu, pravi Dupli Vodkar, Francov pajdaš v masakru.

Franco se mu nasmehne pa brcne kurca čez gobec. Še jaz sem začutu.

– Ne ti men hvala, preklet pizdun! se zareži pa trešči Duplega Vodkarja v faco, da se ta kar zvrne. Tipu iz ust odleti bel zob kot metek pa

pristane kakšna dva metra stran na ploščicah pločnika.

– Frank! Kva delaš! zavrešči June. Kurbo vlečemo po ulici, medtem ko zrak že polnijo policijske sirene.

– Ta pizda, ta pizda pa njegovi pofukani frendi, te kurbe so zaštihale mojega brata! se dere ogorčeno. June zgleda potolčena.

To je bilo bedarija. Beguncovega brata Joeja so zaštili v enem pretepu v oštariji na Niddrie Streetu pred nekej leti. Za tist pretep je bil sam kriv, pa še nič hudega mu ni bilo. In kokerkol že, Franco pa Joe se sploh ne prenašata. Sam vseen, ta zadeva je dala Begbieju krasno moralno municijo, da je lahko opraviču svoje sporadične s pijačo pa *angstom* podžgane bitke z lokalno populacijo. Enkrat jih bo fasu. Nič ni bolj ziher. Sam da jaz takrat nočem bit zraven.

Hazel pa jaz zaostaneva za Francom pa June.

– Neki ni v redu z njim. A si vidu glavo od tistega tipa? Dejva se spravt se stran od tukej.

Nazadnje sem se začel jaz njej lagat, sam da bi opraviču Begbijevo obnašanje. Totalna groza. Ta njen ogorčenje pa ves cirkus, ki spada zraven, nista bila zame. Lagat je bilo lahko, sej smo si okol Begbieja v našem krogu tako vsi lagal. Celo to mitologijo okrog Begbieja so ustvarile nase laži drug drugemu pa samim seb. Tako ko mi sami je tud Begbie verjel tem bedarijam. Pri tem, da je danes tak, koker je, smo mi igral pomembno vlogo.

Izmišljija: Begbie ma super smisu za humor.

Resnica: Begbiejev smisu za humor se aktivira sam o nesrečah, slabostih pa napakah drugih, ponavad njegovih frendov.

Izmišljija: Begbie je težek pretepač.

Resnica: Jaz osebno Begbieja ne bi postavil glih visoko na lestvici v poštenemu fajtu, brez njegove ljubezni do nožev, bejzbolskih palic, bokserjev, perovskih kriglov, ušpičenih igel za štrikanje itd. Jaz sam pa večina drugih kurcev smo preveč presrani, da bi kdej sprobal to teorijo, ampak vtis je tak. Tommy je enkrat pokazal nekej Begbiejevih slabih točk v poštenmu fajtu. Dobro ga je zjebu, ga je, Tam. Sam pazite, Tommy je razbacan, Begbie pa jo je na koncu, če smo čisto odkriti, od obeh dveh boljš odnesu.

Izmišljija: Begbiejevi kolegi ga majo radi.

Resnica: Bojijo se ga.

Izmišljija: Begbie ne bi nikol udaru svojega frenda.

Resnica: Begbiejevi frendi so na splošno preveč presrani, da bi sprobal to teorijo, če pa je kdo kdej vseeno sprobal, je dokazu, da ne drži.

Izmišljija: Begbie drži s svojimi frendi.

Resnica: Begbie razbije gobec vsakemu nedolžnemu majhnemu kurcu, ki ti po nesreči polije pir al pa se butne vate. Tisti psihopati, ki terorizirajo Begbiejeve frende, ponavad tako al tako uživajo imuniteto, ker so ponavad boljši kolegi z Begbiejem koker tipi, s katerimi se ponavad druž. Vse jih pozna še iz popravnih domov, zapora pa običnih zvez, prek prostožidarskih lož lunatikov, koker je on sam.

Ma, kokerkol že, vse te izmišljije mi dajo osnovo, da rešim naš večer.

– Posluš, Hazel, sej vem, da je Franco živčen. Sam te tipi so spravili njegovega brata Joeja na umetna pljuča. Tesna družina so.

Begbie je ko droga, odvisnost. Na moj ta prv dan v osnovni šoli mi je učiteljica rekla: Ti boš sedel zraven Francisa Begbieja. Isto je bilo v srednji šoli. V šoli sem se učil sam zato, da bi pršu v razred za maturo, stran od Begbieja. Ko je bil Begbie izključen iz šole pa poslan v eno drugo šolo na poti do popravnega doma, je moj učenje hitro popustu, tako da so me spet fuknili ven iz maturitetnega razreda. Sam da ni bilo več Begbieja.

Pol ko sem šel za vajenca za mizarja pri enem gradbeniku v Gorgieju, sem moral it na Telford kolidž, da bi naredu en izpit. Usedu sem se s svojim pomfrijem v menzi, ko pride mim kdo drug ko ta pizda Begbie s še ene par psihopati. Bili so na enem specialističnem kovinarskem tečaju za problematično mladino. Zgledal je, da se ne tečaju učijo sami proizvajaj svojo špičasto štiharsko kovinsko opremo, da jim jo ne bi bilo treba kupovat v army shopih.

Ko sem pustu obrt pa šel v pripravljalni kolidž pa potem na univerzo v Aberdeenu, sem skorej pričakoval, da bom zagledu Begunca na brucovanju, kako dela šnicle iz kakšnega malomeščanskega drkača s špegli pa krtačko, za katerega je mislu, da je zijal vanjša.

Tip je čist zares pizda najvišiga ranga. Tle ni nobenga dvoma. Problem je sam, on je moj frend. Kva pa naj?

Pospešva korak pa greva za njima po cesti; kvartet od fukancev na

kupu.

Prevedel in spremno opombo napisal **Andrej Skubic**

Za resno literaturo velja, kot da je vzvišena nad žanrskim leposlovjem. Zanja velja, da obravnava ideje, ne pa kot kriminalke, ljubezenski romani, znanstvena fantastika, shrljivke. Pri tem pa se zdi precej otopela, kot da je sama sebi namen; črpa iz svojih lastnih virov, svojih lastnih vplivov; iz ideje, da ste morali prebrati klasike. Po mojem mnenju je to prav nevarno, ker ves čas črpa iz ene in iste postane mlake. Bolj me zanimajo ljudje, kot so Lou Reed ali Iggy Pop, Shane McGowan ali Nick Cave, ljudje, ki lahko izražajo svojo pripoved in ustvarjajo osebe v svojem krogu, ampak ker so glasbeniki, ki niso obremenjeni z vso to literarno navlakom, lahko zares naredijo nekaj, kar ima kakšno zvezo s kulturo, o kateri pišejo.

Irvine Welsh

Irvine Welsh dandanes upravičeno velja za enega najkontroverznejših sodobnih škotskih pisateljev. Čeprav je svoj knjižni prvenec (iz njega je tudi predstavljeni odlomek) izdal šele leta 1993, je dandanes predvsem po zaslugi tega romana medijsko morda najbolj razvpita osebnost na britanskem literarnem prizorišču. *Trainspotting* je naglo postal kulturna knjiga ne le na Škotskem, temveč tudi v Angliji. To je gotovo relativna redkost, tako zaradi znatne duhovne oddaljenosti, ki se je zlasti v novejšem pisanju priplazila med polovici britanskega otoka, kot tudi zaradi jezikovne pregrade. Pisanje literature v škotskem narečju ni nič novega (že Robert Burns je svoje najboljše pesmi napisal v saksonski škotščini), je pa v zadnjem času doživelo nesluten razmah v tako imenovani urbani prozi, katere značilni predstavnik je na primer Glasgovečan James Kelman. Irvine Welsh pa je v sodobno škotsko literaturo vnesel narečje vzhodne škotske obale; *Trainspotting* je malone v celoti napisal v slengu edinburškega predmestja Leith in tako njegovo ime ponesel daleč prek meje

svoje domovine. Čeprav gre za jezik, ki gre povprečnemu bralcu južno od škotskih Borders pri prvem branju hudo težko od rok, je postala zgodba edinburghskih džankijev — zgodba o trpljenju, apatiji, ljubezni, sovraštvu, cinizmu, smrti, prepojena z jedkim humorjem in absurdom — neslutena uspešnica. Po izjavi škotskega pisatelja Andrewa O'Hagana Welsh "privlači skupino ljudi, ki sicer nikoli ne berejo knjig"; po drugi strani pa je knjiga zbegala tudi kritike, saj je kljub radikalnosti v tematiki in vulgarnosti v slogu prišla med deset nominirancev za Bookerjevo knjižno nagrado. Toda fenomen Irvina Welsha ima tudi svojo drugo plat. Ko so po *Trainspottingu* posneli film (ta je ponovil uspeh romana in je letošnjo zimo po škotskih kinematografih tolkel vse rekorde, ki so jih postavile največje holivudske uspešnice), je Welshev rojstni Edinburgh snemalni ekipi odrekel gostoljubje — čes da roman blati škotsko prestolnico in predstavlja njene prebivalce v skrajno žaljivi luči. Welsh se je po uspehu svojega romana za nekaj časa preselil iz Leitha v Amsterdam. Tam ima še danes svoj drugi dom in to mesto je tudi prizorišče več scen iz njegovih naslednjih knjig *Acid House* (1994) in *Maribou Stork Nightmare* (1995). Čeprav sta bili omenjeni knjigi dokaj dobro sprejeti, enkratne svežine *Trainspottinga*, ki ga mnogi opisujejo kot škotsko različico Tarantinovega *Sunda*, nista dosegli.

Trainspotting je pravzaprav nekakšen konglomerat številnih kratkih zgodbic, ki jih med seboj povezujejo le glavne osebe, ki si tudi nenehno izmenjujejo vlogo pripovedovalca. Pred našimi očmi se meša množica glasov, iz katerih je čutiti bedo, cinizem, romantiko in brezup; razkrivajo se nam zgodbe narkomanov, pijancev, nasilnežev, zaljubljenecv, klošarjev in umirajočih za aidsom, ki nenehno ocenjujejo sebe in drug drugega. Odkriva se nam drugačen Edinburgh, kot ga poznajo množice turistov; to ni Edinburgh Marije Stuart, Johna Knoxa, Davida Huma, Alexandra Fleminga in R. L. Stevensona; ni Edinburgh, kakršnega je opisovala Muriel Spark. Namesto tega se nam odkriva tihi obup predmestij, kot sta Leith in Muirhouse; nihilizem, romantika, groteska, robati humor in suhoparni hlad smrti se prepletajo v kaosu vsakdanjika, v katerem je ujet spodnji delavski razred revnih četrti škotske prestolnice. Ko dva izmed glavnih junakov romana, Renton in Begbie, ponoči urinirata na davno zapuščeni železniski postaji Leitha (ves promet se je z nje že davno preselil v živahno središče Edinburgha), teče med njima kratek pogovor: "Kakšna postaja je bla to včasih. Tle so se ustavljal vlaki, loh si šel kamorkol," pravi Renton. Begbie odvrne: "Če bi kle še zmeri bli kakšni vlaki, bi bil jaz takoj gor na enem pa se pobral iz te pofukane luknje." Tedaj k njima pristopi star pijanček

in ju krohotaje povpraša: "What yis up tae lads? Trainspottin, eh? (Kva pa vidva, a? A gledata vlakce?)"

Rentonu se nazadnje vendarle uspe izmuzniti iz začaranega kroga brezupnega "gledanja vlakcev"; množica drugih pa še vedno ostaja v beznicah Leitha, Muirhousa in Tolcrossa; *trainspotting* ostaja njihova usoda.